

VERSLAG MASTERAVOND KATJA STAARTJES

11 februari 2021

SAMEN BERGEN VERZETTEN

OVER SAMEN OMGAAN MET ONZEKERHEID, VERANDERING EN TEGENSLAG

Expedities onder extreme omstandigheden zijn de ultieme test als het gaat om je eigen leiderschap en teamwork. Bergbeklimmer Katja Staartjes beklom een aantal toppen hoger dan 8.000 meter. Ze neemt ons tijdens deze masteravond mee naar de hoogste toppen van de wereld en gebruikt haar expedities én managementervaring om te spreken over samenwerken, leiderschap en wendbaarheid. Hoe kun je beter omgaan met uitdagende omstandigheden?

We gaan op expeditie... Katja Staartjes toont een filmfragment van haar expeditie naar Manaslu (8163 m) in Nepal. "Stel je voor dat jij hier klimt met teamgenoten en collega's. Hoe zou je je voelen?" vraagt Katja Staartjes. "Waar ben je zelf naar op weg, wat is de stip aan de horizon, wat zijn jouw doelen? Grote uitdagingen realiseren gaat niet vanzelf. Het betekent dat je stappen zet buiten je comfortzone." Ze vraagt ons waar wij op dit moment staan. Uit de poll blijkt dat het grootste deel (67%) binnen en soms buiten zijn comfortzone zit. 22% zit binnen zijn comfortzone en de rest (vaak) buiten zijn comfortzone. Katja Staartjes geeft aan "Met klimmen op grote hoogtes ben je continu buiten je comfortzone. Waarom doe ik dit dan? Omdat het mijn passie is! Het begint bij de nietigheid in die grootse natuur. Ik houd van klimmen en van lopen in de bergen. Ik geniet van de ruimte en het uitzicht. En juist door de extreme omstandigheden en slecht weer, waardeer je mooi weer. Maar vooral speciaal is de verbinding die je met elkaar krijgt, omdat je van elkaar afhankelijk bent." Vaak kom je er bij toeval achter wat je passies zijn. "Je gaat volledig op in een passie." Van de helft van de aanwezigen is sporten de (grootste) passie. En 17% geeft aan dat werk hun passie is. Katja Staartjes heeft haar baan opgezegd om te klimmen. Een aantal maanden daarna beklom ze de 8.200 meter hoge Cho Oyu in Tibet. Vijftig kilometer verderop ligt Mount Everest... daar is haar 'Everest-beklimming' begonnen.

Haar droom werd een ambitie en uiteindelijk een doel. Driekwartjaar later is Katja Staartjes deelnemer van een internationale ploeg. Na een paar weken acclimatiseren begonnen ze met 25 klimmers de klim naar de top. "Een doel kun je altijd via meerdere wegen bereiken." Ze kozen de reguliere route uit Nepal. Op 13 mei 1999 bereikt Katja Staartjes samen met elf teamgenoten als eerste Nederlandse vrouw de top van Everest.

**"GROTE UITDAGINGEN
REALISEREN GAAT
NIET VANZELF. HET
BETEKENT DAT JE
STAPPEN ZET BUITEN JE
COMFORTZONE."**

Katja Staartjes
Eerste Nederlandse vrouw
op de top van Everest

OVER WENDBAARHEID, ANTICIPEREN EN INSPELEN OP VERANDERINGEN

“Wat valt er nu nog te klimmen?” is een veel gestelde vraag die Katja Staartjes krijgt na het behalen van dit doel. “Hoger kan niet, maar wel moeilijker!” is het antwoord. De volgende stap is een betere klimmer te worden; dus vooral technisch vaardiger door moeilijkere routes te doen. Na twee jaar voorbereiden is Katja Staartjes er klaar voor: zelfstandig expeditie ondernemen naar bergreuzen. Zo gaat ze samen met partner Henk Wesselius en twee Pakistaanse klimmers naar de Gasherbrum I in Pakistan. Hoogte 8.068 meter, maar moeilijker dan Mount Everest.

Katja Staartjes neemt ons mee in alle aspecten en tegenslagen waar ze zelf en als team mee is geconfronteerd. Van voorbereiding tot afdaling. Bijvoorbeeld de acht dagen durende voettocht naar de voet van de berg. Zonder de dragers zouden ze niet eens kunnen beginnen aan de beklimming. “Succes maak je samen”. De omstandigheden op grote hoogte doen veel met je. De klimrondes op de berg zijn nodig om te wennen aan de nieuwe hoogte, met minder zuurstof. Je gaat steeds hoger en het wordt steeds lastiger om te ‘acclimatiseren’. “Doserer is cruciaal.”

**“SAMENWERKEN
WORDT STEEDS
BELANGRIJKER,
VOORAL ALS JE
HET ALLEEN NIET
KUNT.”**

Katja Staartjes

**“SAMEN BERGEN
VERZETTEN,
DAT VRAAGT
PERSOONLIJK
LEIDERSCHAP EN
TEAMWORK.”**

Katja Staartjes

Ze geeft het belang aan van steeds teruggaan naar het basiskamp. Dat is nodig voor fysiek herstel, eten en de logistiek weer in orde maken. Er zijn altijd te veel spullen en de overvolle rugzak noopt elke ronde tot de vraag: wat moet écht mee? Een belangrijke les: “Stel prioriteiten.” Tegenslagen door het weer: storm, lawines, tegenwind, gletsjerspleten of tenten die zijn ingesneeuwd of weggewaaid. Hoe ga je daarmee om? Wat leer je ervan? Iedere expeditie is een mentale test. “Bij zo’n confrontatie kom je erachter of je echt gemotiveerd bent, of je de bezieling hebt voor wat je doet. En ben je voldoende weerbaar?”

Bij al die confrontaties gaat het om krachten bundelen, elkaar begrijpen en verschillen overbruggen door uit de inhoud te stappen. Maar vooral om eigenaarschap en bereidheid om het over te nemen van elkaar. “Dan word je dus ook geconfronteerd met je veerkracht.” Het noodgedwongen op elkaars lip en in kleine tentjes leven is een goede test voor de teamgeest. Ieder teamlid is verschillend en je moet juist elkaars sterktes benutten en elkaar opvangen in minder sterke kanten. Natuurlijk is het niet altijd makkelijk samen en zijn er confrontaties en irritaties. Je leert om te incasseren. “Samenwerken wordt steeds belangrijker, vooral als je het niet alleen kunt. Blijf professioneel! Als je het niet van elkaar overneemt, dan kom je er niet.” Katja Staartjes vraagt ons wat belangrijk is voor een goede samenwerking en goed teamwork. Vertrouwen scoort het hoogst. Maar ook luisteren naar elkaar, respect hebben, elkaars kwaliteiten zien, communicatie, talenten leren waarderen, openheid, vrijheid, ruimte voor ieders autonomie, doel voor ogen houden en diversiteit worden genoemd. Katja Staartjes bevestigt: “Vertrouwen is de basis van samenwerking. Net als betrokkenheid. Wil je het echt en wat heb je ervoor over?”

We vervolgen de expeditie met Katja Staartjes en ze vertelt dat ze na een paar weken en vier klimrondes beginnen aan de toppoging met twee andere teams. Door slecht weer en zware omstandigheden is het nog belangrijker om synergie met elkaar te bewerkstelligen, zwaar werk af te wisselen en vol te houden om gezamenlijk de klus te klaren. “Laat je niet afleiden, focus! Tijdens de beklimming ben je constant bezig met onzekerheid. Hoe ga je daarmee om? Risico en veiligheid zijn uiteindelijk het belangrijkste. Luister naar je onzekerheid, maar weet dat omkeren soms moeilijk is.”

Door samenspel hebben ze de top gehaald. Maar dat is nog niet het moment van succes. Eerst komt het zwaarste van alles: de afdaling. Eerst terug naar het hoogste kamp op 7200 meter en de volgende dag na veertien uur afdalen, zijn ze terug op de basis. “Dat is het moment van succes. De top bereikt en als team levend en veilig terug. Samen bergen verzetten, dat vraagt persoonlijk leiderschap en teamwork!”

OVER VERGROTEN VAN JE VEERKRACHT EN HET VERLEGGEN EN BEWAKEN VAN JE GRENZEN

Katja Staartjes heeft een aantal keer de top bereikt, maar bij sommige expedities lukte dat niet. Zoals op de Manaslu, waar ze na zware ontberingen 30 meter onder de top moesten omkeren. Katja Staartjes vertelt ook over een bergtocht van 2.000 kilometer en een extreme voettocht door de Himalaya. Een fantastisch avontuur vol onzekerheden en onvoorspelbare wendingen. “We liepen tegen allerlei grenzen aan. Je leert steeds beter tot hoever je kunt gaan.” De beelden die ze toont geven ons een indrukwekkend beeld van die grenzen.

Een poll onder de deelnemers geeft aan dat 44% zijn grenzen beter wil kunnen bewaken en 43% zijn grenzen wil oprekken en verleggen. Een kleine groep wil zijn grenzen minder vaak overschrijden en de rest wil zijn grenzen beter (leren) kennen. “Een mooie uitkomst, maar het geeft aan dat de druk op onze grenzen behoorlijk kan zijn” vat Katja Staartjes samen.

SAMENVATTING

Onder extreme omstandigheden word je als team tot het uiterste getest op persoonlijk leiderschap en de onderlinge samenwerking. Het komt dan aan op vertrouwen, veerkracht, commitment, wendbaarheid, omgaan met tegenslag en het verleggen en bewaken van je grenzen. Kun je elkaar ook onder druk versterken? Hoe overbrug je verschillen? Hoe ga je om met de onzekerheid? Wat leer je ervan?

Aspecten die ook vandaag de dag cruciaal zijn. Katja Staartjes vertaalt haar ervaringen naar actuele uitdagingen. Ze inspireert met praktische tips en beelden. Samen bergen verzetten vraagt om persoonlijk leiderschap en teamwork. Door (persoonlijk) leiderschap, wendbaarheid en veerkracht kun je beter omgaan met onzekerheid en verandering. De lessen zijn: accepteer de nieuwe situatie, stel prioriteiten, laat je niet afleiden, kijk positief vooruit, bundel krachten, treedt elkaar tegemoet en overbrug verschillen door uit de inhoud te stappen, toon eigenaarschap, blij professioneel, vereenvoudiging door naar de essentie te kijken. Less is more. Minder is meer. Dé succesfactor van teamresultaat zijn de mensen. Topteams kennen hun sterktes, benutten volledig het potentieel, maken verschillen overbrugbaar en benutten die kwaliteiten en vangen elkaar op qua minder sterke kanten. Zo ben je samen in staat om verder te komen en kun je samen bergen verzetten!

DRIE BELANGRIJKSTE TAKEAWAYS

- Samenwerken wordt steeds belangrijker, met de toenemende complexiteit in onze maatschappij. Je kunt het niet meer alleen. Vertrouwen, betrokkenheid en open communicatie zijn de basis van samenwerken.
- Teamresultaat begint bij een echt gemeenschappelijk doel en het commitment om voor dat doel te gaan. Het gemeenschappelijk belang voorop te stellen. Een doel kun je meestal via meerdere wegen bereiken. Doser en stel prioriteiten.
- Samen ben je sterker. Maar goed samenwerken is niet makkelijk. Natuurlijk zijn er confrontaties en irritaties. Leer te incasseren en blij professioneel. Overbrug verschillen en houd de moed erin.

DE SUCCESFACTOR VAN TEAMRESULTAAT

Katja Staartjes: “Dé succesfactor van teamresultaat zijn de mensen!” Ze vult aan: “Topteams benutten volledig het potentieel en bereiken het hoogst haalbare.

Ze maken verschillen overbrugbaar en benutten ieders kwaliteiten, zodat ze in staat zijn om samen verder te komen.” In haar laatste boek ‘Topteams – samen bergen verzetten’ doorloopt ze zes fases van een klimexpeditie en komen achttien pijlers aan bod die van invloed zijn op het functioneren en het succes van een team.

Ze benoemt de zes hoofdpijlers waarmee je een topteam bouwt en licht ze toe. Dit zijn de hoofdpijlers:

- 1. Gedeeld en gemeenschappelijk doel**
- 2. Teamprofiel en diversiteit**
- 3. Open communicatie en elkaar aanspreken**
- 4. Persoonlijk leiderschap**
Eigenaarschap en koers bepalen
- 5. Volledig commitment**
Aan het doel en aan elkaar
- 6. Wendbaar groeipad**
Agility, het verhogen van de wendbaarheid

In haar boek legt Katja Staartjes uit hoe je zo’n topteam wordt.

**“DÉ SUCCESFACTOR VAN
TEAMRESULTAAT ZIJN
DE MENSEN!”**

Katja Staartjes

Over Katja Staartjes

Bergbeklimmer Katja Staartjes beklom een aantal toppen hoger dan 8.000 meter, waaronder Mount Everest als eerste Nederlandse vrouw. Zij leidde enkele expedities in het hooggebergte en had samen met haar partner Henk Wesselijs de Nederlandse primeur op Gasherbrum I (8.068 m) en de voortop van Manaslu (8.130 m). Het stel volbracht verder de Upper Great Himalaya Trail, een extreme bergtocht van 2.000 km door de Nepalese Himalaya.

Katja Staartjes inspireert organisaties door haar expeditie-belevissen via adembenemende beelden te koppelen aan thema's als samenwerken, leiderschap en wendbaarheid. Eerder deed de avonturier uitgebreide managementervaring op in vaste en interim posities in zowel het bedrijfsleven als de publieke sector. Ze spreekt dus ook uit (eigen) ervaring! Haar laatste boek 'Topteams – samen bergen verzetten' bereikte de shortlist voor de verkiezing van managementboek van het jaar 2020.

www.katjastaartjes.nl

Meer weten?

Wil jij werken aan leiderschap, wendbaarheid en samenwerken? ELLLA helpt je met het bouwen aan een topteam.

Lees meer over onze maatwerkprogramma's en leergangen op ellla.nl.

Neem contact met ons op via contact@ellla.nl of bel **085 200 75 78**

Tekst: Lilian de Groot-Saba
www.movicommunicatie.com

Foto's: Katja Staartjes

ELLLA
een Leven Lang Leren academie